

Over wijndruiven

Door Ton van Gestel

Psalm 104, 13-15.

13 U bevoeit de bergen vanuit uw hoge zalen,
de aarde wordt verzadigd en vruchtbaar:

14 gras laat u groeien voor het vee en gewassen die de mens moet verbouwen.

Zo zal hij brood winnen uit de aarde

15 en wijn die het mensenhart verheugt, geurige olie die het gelaat doet stralen,
ja, brood dat het mensenhart versterkt.

Psalm 128, 2-4

2 je zult eten wat je werk opbrengt, geluk en voorspoed vallen je toe,

3 je vrouw als een vruchtbare wijnstok in het midden van je huis,
je kinderen als jonge olijfbomen in een kring om je tafel.

4 Ja, zo wordt gezegend de man die ontzag heeft voor de HEER.

Twee Bijbelteksten die iets over de wijnstok en de wijn zeggen.

Ontelbaar zijn de teksten over druiven, wijnstokken, wijn en ranken.

Ten goede en ten kwade. Wijn kan het hart verheugen, het kan ook de mens ten gronde richten,
wijnranken kunnen vruchtbaar zijn, ze kunnen ook dor zijn en zure vruchten geven.

Al duizenden jaren is de mens op weg met zijn druivenstok. In Nederland is er in de 10de eeuw voor het eerst een vermelding van een wijngaard bij Maastricht. In Zuid-Limburg kwamen in het Maasdal en Geuldal talrijke wijngaarden. Tijdens de kleine ijstijd in de 16de en 17de eeuw verdwenen deze weer. En nu kan je ze weer volop telen, mede door de opwarming van de aarde en rassen die meer bestand zijn tegen de kou.

Ome Janus had een kas tegen een zuidmuur achterin zijn piepkleine tuintje in Oirschot en daar had hij een druivenstruik in staan die weelderig groeide. Dat fascineerde me als kleine jongen. Hij moet er veel kennis van gehad hebben. Hij was zeer geïnteresseerd in de natuur, had allerlei soorten vogeltjes en kweekte zeldzame planten. De familie vond hem enigszins een zonderling. Op zondagmiddag trok hij er op uit en schilderde boerderijen in de buurt van Oirschot. Er zijn veel verhalen en liederen rondom druif en wijn. De mens is een symbiose aangegaan met de druivenplant. Zonder mens verwildert de wijnstok en kwijnt weg en de mens lijkt ook niet zonder druif te kunnen. Daarin lijkt de wijnstok wel op de bij. Ook daar zie je die symbiose. De honingbij is niet zomaar een insect, maar haar lot is ten nauwste verbonden met de mens en roept gevoelens op die men ook kan hebben voor een huisdier.

Wat me opvalt bij de druivenplant is haar levenskracht. 's Winters staat ze met haar kale ranken er doods bij en in het voorjaar botten haar grote, vlezige knoppen met kracht uit.

Ze laat zich snoeien en als dat met liefde, aandacht en kennis gebeurt zie je in de loop der jaren een prachtige struik ontstaan met diep doorgroefde ranken.

Is het daarom dat ik de 100 druivenstruiken op de Santackergaard zo bijzonder vind? Het is in elke geval niet vanwege de wijn. Achteraf is het de vraag of we wel druivenstruiken hadden moeten planten die druiven geven die geschikt zijn om wijn van te maken. Waarom geen tafeldruiven geteeld? Daar zijn we nog niet uit. Op dit moment kunnen we in elk geval genieten van de druivenstruiken die, na een moeizame start, zo prachtig uitgroeien.